

Landing - dansekunstnere med stedssans

Venke Marie Sortland og Ina Coll Kjølmoen

Introduksjon

Hva skjer med oss som dansekunstnere, med kunsten vår og med publikum, når vi trekker ut av det tradisjonelle scenerommet? Kan vi få et større publikum ved å vise forestillinger i private eller offentlig rom - ved å ta del i, eller bli en del av, publikums omgivelser? Kan samtidsdans være kommunikativ; formidler av noe som "gjør en forskjell" for "folk flest"?

Dansekunst i nye rom!

På grunnlag av slike spørsmål ble produksjonsheten Landing opprettet i 2005 av 11 danse- og scenekunstnere. Den kunstneriske visjonen var å skape stedsspesifikke kunstprosjekter og gjennom dette få et større publikum til samtidsdansen. I perioden 2006–2008 gjennomførte Landing to store stedsspesifikke prosjekter; Landing2006 i bydelen Frogner i Oslo, og Landing08 på det regionale sykehuset St. Olavs Hospital i Trondheim, med økonomisk støtte både fra region og stat. Sistnevnte prosjekt var vårt hittil største; i samarbeid med sykehusets ledelse, teaterhuset Avant Garden, og 40 lokale og nasjonale kunstnere produserte vi ni forestillinger, én dansefilm og tre installasjoner i ulike rom på sykehuset.

Landing08 – stedsspesifikke kunstprosjekter på et sykehus i full drift

Fokuset i denne artikkelen er på noen av de strategiene vi brukte i møte med sykehuset i prosjektet *Landing08*. Dette møtet – mellom den (tilsynelatende) funksjonsløse dansen og det hyperfunksjonelle hospitalet – satte vår kunstneriske visjon på spissen og ledet oss inn i engasjerende, men også eksistensielle spørsmål: Kan dansen kommunisere et viktig alternativ til sykehusets syn på kropp og helse, sunnhet og skjønnhet? Vil vi som kunstnere greie å ta innover oss sykehusets virkelighet? Vil vi greie å berike pasienter og ansatte?

I møte med stedet

For å kunne kommunisere med publikum, er det viktig for oss som kunstnere å være reflekterte og bevisste i forhold til stedets betydning. Det er viktig for oss å respekttere stedet vi jobber på, og de som har et forhold til det; men videre også skape et eget forhold til stedet. Landing landet på St. Olavs en hel måned før den offisielle åpningen (premieren), og i denne perioden arbeidet vi på våre kunstprosjekter side om side med de daglige aktivitetene på hospitalet. Et viktig aspekt

Landing 1:

Dansesønt i legefrakker på St. Olavs Hospital i Trondheim, i forbindelse med prosjektet Landing08.

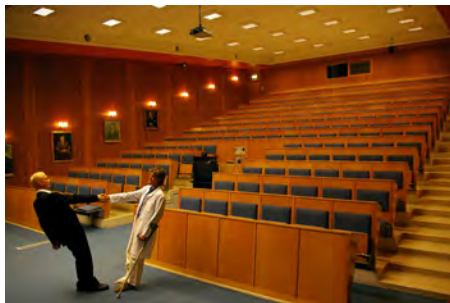
I bildet: landingsstaben. Fotograf: Stine Lie Pettersen.

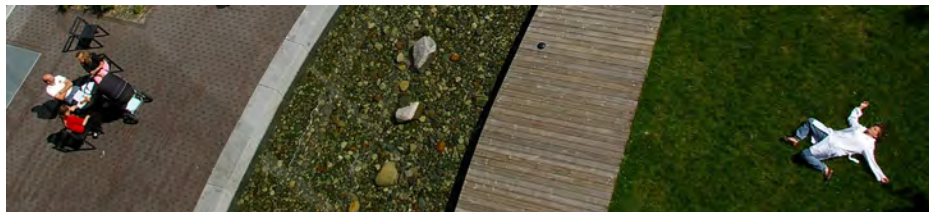
ved Landings prosjekt på St. Olavs hospital ble nettopp dette daglige møtet mellom oss kunstnere og sykehusets ansatte, pasienter, pårørende og andre besøkende. Landing08 som helhet ble til i møtet med St Olavs Hospital; med menneskene, rommene, normene og kulturen. Ved å dele sted, tid, og kontekst kom vi litt nærmere innpå menneskene på St. Olavs Hospital; en felles erfaring som åpnet for møter med nye publikummere.

Balanseskulptur - mellom uttrykkets krav på autonomi og kontekstens krav om empati

Kunstnerne som var med å skape *Landing08* nærmet seg stedet på mange ulike måter; noen ved å bruke stedet som fysisk inspirasjon, andre gjennom å reflektere over stedets historie eller bruke konteksten som tematikk. Dette mangfoldet av tilnærminger var viktig på mange måter; en intern debatt om hva som ligger i det å arbeide stedsspesifikt og en ekstern debatt om hvor grensene går for hvilke steder, publikum og kontekster dansekunst kan skapes og presenteres – kroppsliggjort gjennom de ulike

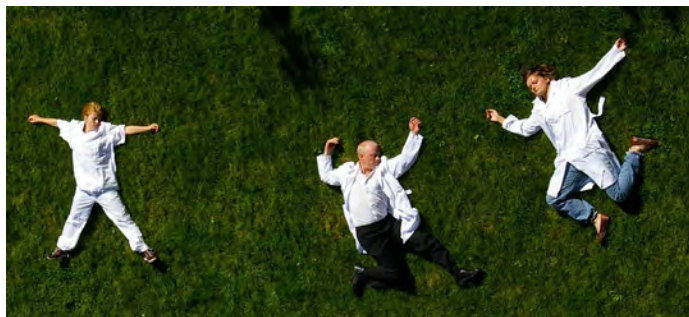

Landing 2:
Fra forestillingen "Livet, døden og det imellom - et foredrag med komplikasjoner", spilt i sykehusets gamle auditorie - som en del av prosjektet *Landing08* på St. Olavs Hospital i Trondheim. I bildet: Joakim Sand og Håkon Fyhn. Fotograf: Stine Lie Pettersen.

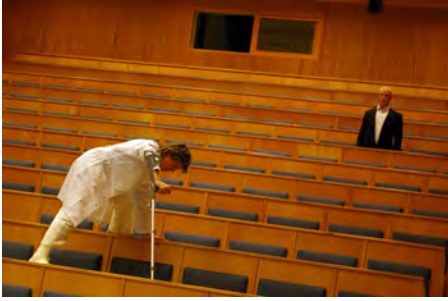

Landing 3:
Dansesønt i legefrakker på St. Olavs Hospital i Trondheim, i forbindelse med prosjektet *Landing08*. I bildet: Tine Tyldum. Fotograf: Stine Lie Pettersen.

forestillingene og installasjonene. Vi kan i ettertid spore et fellestrekk i tilnæringsmåten til sykehuset; kunstnerne møtte stedet med en åpen og ydmyk innstilling. Det var med ærefrykt vi inntok og i noen grad også endret stedet – et sted der liv reddes og døden inntreffer. Samtidig bevarte kunstnerne sin kunstneriske integritet i møte med praktiske og moralske utfordringer. Med denne dobbeltheten greide vi å stå imot to farer som truet; både å bli så overveldet at man stenger virkeligheten ute fra kunstverket, og å bli så ydmyk at man tilslutt blir ett med, og glir inn som en del av, det man prøver å reflektere.

Landing 4:
Dansesønt i legefrakker på St. Olavs Hospital i Trondheim, i forbindelse med prosjektet *Landing08*. I bildet (fra venstre): Venke Marie Sortland, Håkon Fyhn og Tine Tyldum. Fotograf: Stine Lie Pettersen.

*Landing 5:
Fra forestillingen "Livet, døden og det imellom - et foredrag med komplikasjoner", spilt i sykehusets gamle auditorie - som en del av prosjektet Landing08 på St. Olavs Hospital i Trondheim. I bildet: Joakim Sand og Håkon Fybn.
Fotograf: Stine Lie Pettersen.*

Selv om mange spørsmål fremdeles er ubesvart kan vi i ettertid, med prosjektet Landing08 på armlengdes avstand likevel medgi at vi oppnådde mye av det vi hadde satt oss som mål. Prosjektet nådde ut til både ansatte, pasienter og byens befolkning. For eksempel kunne du på vei inn til sykehusets hovedinngang se rosa stillaser strekke seg over veien du gikk på, du kunne se glimt av forestillinger gjennom glassveggene på sykehusets gangbruer, og oppe på takene ved den gamle helikopterlandepllassen. Dansefilmen gikk kontinuerlig på tv-skjermene i sykehusets ulike vestibuler. Vi produserte også en liten meny med utdrag fra forestillingene som kunstinnslag som pasientene kunne bestille inn på sitt pasientrom, og vi hadde tilbud om morgentrening til de ansatte på sykehuset. Vi bygget opp vårt eget senter i hospitalets hage; et landingscenter hvor vi ønsket publikum

velkommen før vi guidet dem ut til de ulike forestillingsrommene. Vi gjennomførte også daglige stunts i sykehusets vestibuler og i byen på utsiden. Totalt sett var hele 1815 publikummere innom Landing08's arrangementer, et antall som ikke inkluderer de mange innlagte, ansatte og pårørende som ble publikum til bruddstykker av forestillinger og stunts uten selv å planlegge det, og frivillige involverte danse- og teaterstudenter fra lokale videregående skoler som fikk se organismen fra både inn- og utsiden. Vi hadde et opphold som satte igjen spor; både hos oss og på sykehuset.

*Landing 6:
Dansestøtt i legefrakker på St. Olavs Hospital i Trondheim, i forbindelse med prosjektet Landing08.
I bildet: landingsstaben. Fotograf: Stine Lie Pettersen.*

Appendix

I 2010 omorganiseres Landing, og fungerer nå som en produksjonsenhet med base i Oslo, drevet av forfatterne bak denne artikkelen. Landings hovedmålsetting er fremdeles å initiere, produsere og støtte opp under steds spesifikke danse kunstprosjekter med tydelige målgrupper. Vårt engasjement hviler stadig på et ønske om å nå ut til nye publikumsgrupper og å bidra til å gjøre samtidig danse kunst populær blant flere, da vi tror at samtidsdans er noe et bredt publikum kan relatere seg til hvis vi bringer dansen ut der de er. Landing er involvert som produsent for flere planlagte prosjekter det neste året, og vi vil i tillegg sette i gang med et nytt forskningsprosjekt: *Fast art* - en utforskning av stuerommet som arena for danse kunstforestillinger.

Denne artikkelen har blitt til på bakgrunn av Landings tidligere rapporter og søknader. Vi vil derfor takke alle de tidligere stabmedlemmer for indirekte bidrag til denne artikkelen.

*Lande plass:
Fra forestillingen "I slipped inbetween two wor(U)ds", spilt på sykebusets
belikopterlande plass, som en del av prosjektet Landing08 på St. Olavs Hospital i
Trondheim. I bildet: Joakim Sand og Håkon Fybm.
Fotograf: Stine Lie Pettersen.*

BIOGRAFI

Venke Marie Sortland jobber som frilans dansekunstner med base i Oslo. Hun har sin kunstneriske utdannelse fra skolen for Samtidsdans i Oslo, 2002–2005. I 2008 var hun innehaver av stipendet DanceWEB Europe. Venke har jobbet som utøver for flere norske og internasjonale koreografer; Prosjekt Isadora ved Caroline Nesse og Camilla Myhre, Impure Company ved Hooman Sharifi, Wee Company ved Francesco Skavetta, Jana Umüssig (Tyskland), og Philip Gehmacher (Østerrike). Venke underviser på Rom for Dans og Skolen for Samtidsdans. Venke jobber også i flere konstellasjoner, en trio med dansekunstner Pernille Holden og musiker Jo Berger Myhre, med gruppen Nummen Safari (www.nummensafari.no) og med soloprojektet Frontalkonfrontasjon. Venke har vært involvert i Landing siden kollektivet ble dannet i 2005, og tar over driften avproduksjonsheten sammen Ina Coll Kjølmoen fra 2010.

Ina Coll Kjølmoen jobber blant annet som frilans dansekunstner med base i Oslo. er utdannet ved Skolen for Samtidsdans, tre år fra medisinstudiet ved NTNU og et år ved danselinjen på Sunnhordland folkehøgskole. Ina er en av stabmedlemmene i Landing DA og har vært aktiv i Landings prosjekter siden oppstarten i 2005; både administrativt og kunstnerisk. Hun tar nå over den videre driften av Landing DA sammen med Venke Marie Sortland. Hun er en del av trioen Nummen Safari som har produsert forestillingene To, en - et basketak uten styrthjelm, Hvis tankene mine hadde vinger under Landing2006: Frogner og Utosafari. Til Landing08 St.Olavs Hospital//Trondheim lagde hun dansefilmen Duo for tre sammen med dansekunstner Anna Carlström og videokunstner Mads Hornsletten. Kjølmoen har siden høsten 2005 undervist barn i samtidsdans ved Rom for Dans, holdt diverse workshops for voksne og vært utøver og kunstnerisk medansvarlig i Prosjekt ISADORA 2006 og 2007. inacoll@gmail.com

BIOGRAPHY

Venke Marie Sortland is a dancer/performer based in Oslo. She received her artistic education from Skolen for Samtidsdans in Oslo (2002–2005). She was awarded the DanceWEB Europe scholarship in 2008. Venke has worked as a performer for several Norwegian and international choreographers: Project Isadora, Impure Company/Hooman Sharifi, Wee Company/Francesco Skavetta, Jana Umüssig, and Philip Gehmacher. Venke also makes her own solo and group works – examples are Sortland/ Holden/Myhre and Nummen Safari (www.nummensafari.no). Venke teaches at Rom for Dans and at the professional dance education program of Skolen for Samtidsdans. She has been involved with Landing since the constellation was formed in 2005. From 2010 she runs the production unit together with Ina Coll Kjølmoen.

Ina Coll Kjølmoen is a dancer/performer based in Oslo. She received her artistic education from Skolen for Samtidsdans in Oslo, and Sunnhordland folkehøgskole. She also is credited for three years of medical school studies the Norwegian University of Science and Technology (NTNU). Ina has worked as a performer in Project Isadora, and she is a member of the group Nummen Safari, which has produced the performances “To, en - et basketak uten styrthjelm” (2005), “Hvis tankene mine hadde vinger” (2006), and “Utosafari” (2009). Ina has been involved with Landing since the constellation was formed in 2005. From 2010 she runs the production unit together with Venke Marie Sortland. Ina also teaches contemporary dance to children at Rom for Dans in Oslo and gives workshops in dance for adults. inacoll@gmail.com